

Deutscher Schul- und Sprachverein
für Nordschleswig

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Departementet
Kontor for Dagtilbud
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Att.: specialkonsulent Thomas Rasmussen
E-mail: Thomas.Rasmussen@uvm.dk

Aabenraa, den 10.10.2016

Høringssvar til forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven (Udvidet obligatorisk dagtilbud og krav om dansk og fokus på demokrati ved privat pasning)

Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Vestergade 30, 6200 Aabenraa afgiver på grund af de specielle vilkår for det tyske mindretals daginstitutioner i kommunerne Sønderborg, Aabenraa, Tønder og Haderslev og efter aftale med Daginstitutionernes Landsorganisation høringssvar.

Forslaget indebærer, at der stilles "krav om, at dansk skal være hovedsprog i private pasningsordninger", hvilket kommer til udtryk ved indsættelse af §81 stk. 2:

" Stk. 2. Den private pasning skal tilrettelægges, så hovedsproget i ordningen er dansk, ligesom børn skal sikres medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati. Den private pasning skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund. "

Det tyske mindretal har jf. København Bonn erklæringerne fra 1955 ret til at etablere egne dagtilbud, hvis primære målsætning det er at videreformidle det tyske sprog og den tyske kultur. Institutionernes målsætning er - på grundlag af Bonn-København Mindretalserklæringen fra 1955, og indenfor rammerne af målsætningen for Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig (DSSV) - at drive en *tysk* daginstitution der tilbyder børnene gode muligheder for at udvikle sig fysisk, psykisk, socialt og individuelt.

Desuden skal vore dagtilbud i samarbejde med forældrene forberede børnene sprogligt på en skolegang i en af mindretallets tyske skoler.

Deutscher Schul- und Sprachverein
für Nordschleswig

Det mundtlige og skriftlige sprog og dermed hovedsproget i mindretallets institutioner er dermed per definition tysk. Vi understreger, at børnene lever i en hverdag i daginstitutionerne, hvor dansk sprog og kultur er sideordnet med det tyske hovedsprog.

DSSV og mindretallet som helhed mener, at den i Bonn-København erklæringerne forankrede ret til at drive egne institutioner ikke kommer til udtryk i lovforslaget. Vi mener derfor, at hvis dagtilbudslovens krav om dansk som hovedsprog tydeligeres som beskrevet i lovforslaget, bør det tyske mindretals særstatus ligeledes fremgå af selve lovteksten.

Vi står gerne til rådighed for uddybende bemærkninger og svar på evt. spørgsmål.

Med venlig hilsen

På foreningens vegne

Welm Friedrichsen, formand for Deutscher Schul-und Sprachverein

Stefan Sass, konsulent for dagtilbudsområdet ved Deutscher Schul- und Sprachverein

Kristian Larsen

Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven (Udvidet obligatorisk dagtilbud og krav om dansk og fokus på demokrati ved privat pasning)

Fra: Børnesagens Fællesråd [<mailto:bf@boernesagen.dk>]

Sendt: 28. oktober 2016 11:56

Til: Thomas Rasmussen; Charlotte Meibom

Emne: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven (Udvidet obligatorisk dagtilbud og krav om dansk og fokus på demokrati ved privat pasning)

Børnesagens Fællesråd(BF) takker for muligheden af at afgive hørings svar vedr. ovennævnte.

BF tillader sig at henvise til DLOs hørings svar, som vi tilslutter os.

Venlige hilsener

Inge Marie Nielsen
Sekretariatschef

BØRNESAGENS FÆLLESRÅD
JOINT COUNCIL FOR CHILD ISSUES IN DENMARK

Dronningensvej 4, 1.
2000 Frederiksberg
Tlf. 24626229
bf@boernesagen.dk
www.boernesagen.dk

Mød os på Facebook og følg os på <https://twitter.com/Boernesagen/>

Ministeriet for børn, undervisning og ligestilling
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Friskolernes Hus
Middelfartvej 77
5466 Asperup

Telefon 62 61 30 13
df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Giro 828-2218
CVR nr. 46675118

Att: thomas.rasmussen@uvm.dk og charlotte.meibom@uvm.dk

28. oktober 2016

Høringssvar – lovforslag om ændring af dagtilbudsloven.

Dansk Friskoleforening takker for muligheden for at udtale sig om det foreliggende udkast til lov om ændring af dagtilbudsloven.

I Dansk Friskoleforening noterer vi med tilfredshed, at vi har mulighed for at afgive høringssvar vedrørende dagtilbud. Friskoler rundt om i landet agerer i stigende grad på dagtilbudsområdet, hvorfor det naturligt har vores interesse.

Vi har følgende bemærkninger til lovforslagets tre dele:

1: Udvidet obligatorisk sprogstimuleringstilbud

I Dansk Friskoleforening finder vi det rigtigt, at der kan ske sprogstimulering som foreslået. Det er værd at bemærke, at modersmål kan være givtigt og nyttigt for udviklingen af børns sprog, hvorfor vi gerne anbefaler, at det undersøges, hvilken effekt modersmålsundervisning har på sprogstimulering. Flere af Dansk Friskoleforenings medlemsskoler har elever med flerkulturelle baggrunde, og her har skolerne mangeårig erfaring med at tilbyde modersmålsundervisning. Eleverne fra disse skoler viser sig at klare sig bedre end tilsvarende elever fra folkeskolen, hvor der ikke længere tilbydes modersmålsundervisning.

Det er uklart, hvorvidt ordningen har økonomiske konsekvenser for berørte dagtilbud i de tilfælde, hvor et barn visiteres til et dagtilbud, der skal gennemføre et 30 timers sprogstimuleringstilbud.

En visitation vil beslaglægge en fuldtidsplads, der eller kunne besættes fuldtid af et andet barn, og dermed udløse fuldt driftstilskud. Et 30-timers forløb vil formentlig udløse et reduceret driftstilskud til pågældende dagtilbud fra kommunen. Men det bør sikres, at en visitation til et dagtilbud ikke medfører negative økonomiske konsekvenser, hvorfor vi foreslår, at der bør være krav på fuld økonomisk kompensation i sådanne tilfælde.

2: Krav om dansk som hovedsprog samt fokus på medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati.

Set i et perspektiv om medborgerskab er det et væsentligt og relevant krav at stille, at hovedsproget er dansk. Ingen kan heller være uenige i, at der sker medbestem-

melse, medansvar og forståelse for demokrati i et dagtilbud. Men det betyder forhåbentlig ikke, at børns hverdag i et dagtilbud skal tilrettelægges på en helt særlig måde, for at man kan leve op til dette krav. Et væsentligt element i ethvert dagtilbud må være børns leg og trivsel i samvær og relationer med andre børn og pædagogisk personale. Alene børns nysgerrighed på livet medfører adskillige spørgsmål om livet og verden, hvorfor den nysgerrighed passer godt ind i en demokratisk ramme. Men nysgerrighed i sig selv er ikke demokratisk, idet nysgerrighed hos børn alene handler om at forstå verden om sig.

Det kan derfor se ud som et tiltag af politisk symbolsk karakter, der har til formål at fokusere på en bestemt gruppe af private dagtilbud, hvor forekomsten af børn med anden etnisk baggrund end dansk er i flertal. Denne tendens til på forhånd at have negative forventninger til medborgere med anden etnisk baggrund end dansk er vi i Dansk Friskoleforening skeptisk overfor. Vi ønsker med denne bemærkning blot at understrege, at børn først og fremmest er børn og ikke samfundsborgere.

3. Krav om dansk ved tilskud ved pasning af egne børn

Kravet synes relevant om end det kan være vanskeligt at vurdere, hvad dansk på et tilstrækkeligt niveau er. Vurderingen af niveau må enten ske på baggrund af skøn og hensyn til person, eller ved tydelig markering af, hvad niveauet er. I Friskoleloven gælder et tilsvarende krav om at skulle »beherske dansk i skrift og tale«.

Med venlig hilsen

på vegne af Dansk Friskoleforening

Peter Bendix Pedersen
formand

Søren Stein Brinck
sekretariatsleder

Ministeriet for Børn, Undervisning og
Ligestilling
uvm@uvm.dk
Thomas.Rasmussen@uvm.dk
Charlotte.Meibom@uvm.dk

DA's hørings svar om udkast til forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven (udvidet obligatorisk dagtilbud og krav om dansk og fokus på demokrati ved privat pasning)

DA har modtaget høring over udkast til forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven (udvidet obligatorisk dagtilbud og krav om dansk og fokus på demokrati ved privat pasning).

28. oktober 2016
BTF

Dok ID: 90011

DA støtter overordnet lovforslaget om tidlig og øget sprogstimulering af tosprogede børn, men mener, at lovforslaget skal ændres, så det ikke omfatter børn af personer, der er kommet til Danmark for at arbejde fra andre lande.

DA har følgende konkrete bemærkninger:

Det er afgørende, at tosprogede børn lærer dansk, så de har solide danskkompetencer ved skolestart. Det har stor betydning for udbyttet af skolegangen. Regeringens forslag med fremrykket sprogvurdering og øget sprogstimulering af tosprogede børn bidrager til at udvikle solide danskkompetencer hos gruppen, der også omfatter efterkommere af ikke-vestlige indvandrere og flygtninge.

Så vidt DA forstår forslaget, omfatter det også børn, som kommer til Danmark med forældre, der er i Danmark for at arbejde som specialister, ofte i en kortere periode. Det mener DA er u hensigtsmæssigt, da det kan hæmme virksomhedernes muligheder for at tiltrække udenlandsk arbejdskraft fra EU og fra tredjelande. For denne gruppe vil det også ofte være af betydning, at man kan vælge internationale tilbud.

I forbindelse med den høring, som ministeriet gennemførte i august om muligheden for at etablere virksomhedsinstitutioner og internationale dagtilbud, kan DA konstatere, at hverken vi eller andre arbejdsgiverorganisationer var på høringslisten. Har ministeriet fremover lignende forslag, vil DA gerne på høringslisten.

DA støtter, at forslaget skaber klarere rammer for etablering af virksomhedsinstitutioner og internationale dagtilbud som led i at gøre Danmark til et mere attraktivt land for udenlandsk arbejdskraft og deres familier. DA ser frem til, at kommunerne giver tilladelse til etableringen af disse tilbud.

I de situationer, hvor kommunerne ikke vælger at oprette eller give tilladelse til et sådan tilbud, kan forslaget betyde, at en familie vælger at passe børnene derhjemme. Her kan familien blive pålagt at sende deres børn i et dagtilbud for at sikre 30 timers sprogstimulering. Dertil vil en hjemmegående partner forventeligt ikke kunne opfylde kravene til danskkundskaber, som med ændrin-

Side 2

gerne bliver en betingelse for at få tilskud til pasning af egne børn.

På den baggrund mener DA, at der behov for at justere lovforslaget på overstående punkter, sådan at børn af udenlandsk arbejdskraft bliver undtaget, da lovforslaget kan påvirke virksomhedernes muligheder for at tiltrække udenlandsk arbejdskraft negativt.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Berit Toft Fihl'. The signature is written in a cursive, flowing style.

Berit Toft Fihl

Kristian Larsen

Emne: VS: DLOs høringssvar - Udvidet obligatorisk dagtilbud og krav om dansk og fokus på demokrati ved privat pasning

---

Fra: Morten Kyst [<mailto:morten@dlo.dk>]

Sendt: 28. oktober 2016 11:26

Til: Thomas Rasmussen; Charlotte Meibom

Emne: DLOs høringssvar - Udvidet obligatorisk dagtilbud og krav om dansk og fokus på demokrati ved privat pasning

Kære Charlotte Meibom og Thomas Rasmussen

DLO takker hermed for muligheden for at afgive bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven (Udvidet obligatorisk dagtilbud og krav om dansk og fokus på demokrati ved privat pasning).

DLO er ved kopi af skrivelse af 10/10-16 fra DSSV til MBUL orienteret om, at DSSV har indsendt et høringssvar, hvori de redegør for ønsket om, at der i lovgivningen sikres en mulighed for, at sproget i private pasningsordninger for børn tilhørende mindretallet må være tysk. DLO er enige i DSSVs betragtninger og ønsker i forhold til udkastet til lovforslag.

Selve formålet med og hovedindholdet i de foreslåede lovændringer har vi ingen kommentarer, men vi har en bemærkning til det økonomiske konsekvenser – primært for de berørte dagtilbud:

Hvis der visiteres et barn til et 30 timers dagtilbud i en almindelig daginstitution, vil det lægge beslag på en fuldtidsplads, der ellers ville kunne besættes med et fuldtids barn og således udløse et fuldt driftstilskud.

Kommunens visitering af et "30-timers barn" vil formentlig medføre et reduceret driftstilskud til daginstitutionen fra kommunen.

Kommunerne er formentlig ikke "DUTet" for dette forhold – og under alle omstændigheder bør det sikres, at det ikke kan medføre negative økonomiske konsekvenser for dagtilbudene, der efter DLOs opfattelse bør have krav på fuld økonomisk kompensation.

Med venlig hilsen

DAGINSTITUTIONERNES LANDS-ORGANISATION (DLO)

Morten Kyst

sekr-chef

morten@dlo.dk

Tlf. 70275520

Mob. 20417164

www.dlo.dk

Høring om forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven (Udvidet obligatorisk dagtilbud og krav om dansk og fokus på demokrati ved privat pasning)

BUPL takker for muligheden for at afgive hørings svar til ovenstående lovforslag.

BUPL hilser det velkomment, at der fortsat er opmærksomhed på, at barnets første år er afgørende for, hvordan det klarer sig sidenhen. Målsætningen og intentionen bag lovforslaget om, at tosprogede børn i højere grad end i dag skal kunne profitere af et pædagogisk tilbud er BUPL derfor enig i.

BUPL ser imidlertid en række problemer i lovforslaget, som det foreligger nu, herunder:

- Tvangs- og sanktionselementet
- Udvidelse af reglerne til også at omfatte toårige børn, herunder især at reglerne baserer sig på sprogvurderinger af toårige
- At et 30-timers tilbud til toårige kan gives som dagpleje hos ufaglærte dagplejere
- At målgruppen ikke rummer dansksprogede børn med samme behov
- Konsekvenser for barnet hvis det ikke kan beholde en plads i samme dagtilbud efter ophør af et obligatorisk 30-timers dagtilbud
- At toårige børns retsstilling varierer afhængigt af kommunale beslutninger

Tvangs- og sanktionselementet

BUPL finder det dybt problematisk, at man i lovforslaget fastholder de nugældende regler om standsning af børneydelsen, hvis forældrene ikke indvilliger i, at lade deres barn deltage i et obligatorisk 30-timers dagtilbud. Et positivt samarbejde mellem dagtilbud og forældre er afgørende for, at barnet trives, lærer og udvikler sig i dagtilbuddet og samtidig får det bedste afsæt til at klare sig godt i livet. Det positive forældresamarbejde forudsætter, at forældrene er overbevist om og anerkender, at et dagtilbud er til deres barns bedste. Truslen om standsning af børneydelsen kan føre til modvilje og modstand mod dagtilbuddet og pædagogerne, hvilket selvsagt er ødelæggende for det vigtige forældresamarbejde.

BUPL foreslår, at lovforslaget ændres således, at reglen om økonomiske sanktioner erstattes af en skærpet forpligtelse for kommunerne til at foretage en systematisk opsøgende og vejledende indsats for at få alle børn i daginstitution.

Udvidelse af reglerne til også at omfatte toårige børn

BUPL stiller sig undrende overfor forslaget om, at udvide reglerne for sprogvurdering mv. til også at omfatte toårige børn. Først og fremmest er børn i toårsalderen først lige begyndt at udvikle deres sprog, og det sker i meget forskellige tempi fra barn til barn uden det nødvendigvis peger mod en ikke-alderssvarende sprogudvikling. Variationen er, helt naturligt, stor. Hverken ordforråd, grammatik eller udtale er stabile indikatorer. Toårsalderen er derfor for tidligt et tidspunkt at sætte standarder for vurdering af den sproglige udvikling.

Derudover viser forskning, at vi med for tidlige tests af sproget finder en stor gruppe børn der er "falsk positive", og dermed er sprogvurderingerne reelt med til at skabe børn med sprogli-

ge vanskeligheder. Jo yngre børn er når de testes, jo dårligere predikator. De børn der senere viser vanskeligheder finder vi ikke ved at screene sproget.

BUPL kan yderligere være bekymret for, at kommunerne fortsat vil pålægge daginstitutionerne også at gennemføre sprogvurderinger ved treårsalderen, selvom der kommunalt træffes beslutning om at anvende muligheden for at sprogvurdere børn ved toårsalderen. Det er både ressourcekrævende og meningsløst at gennemføre en sprogvurdering med ét års mellemrum. Uagtet intentionerne om, at sprogvurderingen skal foregå i rammerne af dagtilbuddet, så er det en testsituation, som dels er meget ressourcekrævende, dels kan risikere at give barnet en oplevelse af nederlag. Særligt for tosprogede børn gælder, at de først er begyndt at tilegne sig deres eget modersmål som toårige og det er derfor helt usandsynligt, at de vil kunne bestå en sprogvurdering, som er baseret på det danske sprog.

Samtidig ved vi fra forskningen, at man skal sætte ind tidligere end ved det andet år, hvis man skal sikre en virksomhedsfuld tidlig indsats overfor børn, som er i risiko for at ende i udsathed. Hvis formålet med en udvidelse af reglerne til også at omfatte toårige er, at øge kommunernes muligheder for at sikre en tidlig indsats via et pædagogisk tilbud i en dansk daginstitution, så bør ambitionsniveauet sættes højere. Frem for et tvungent dagtilbud på baggrund af en sprogvurdering, bør kommunerne i stedet forpligtes på, at gennemføre tidlige vurderinger i et samspil mellem sundhedspleje og vuggestuer af, hvilke børn der på baggrund af deres generelle udvikling har behov for en daginstitutionsplads. Det skal ikke ske via tvang, men via et opsøgende og rådgivende arbejde overfor forældrene med fokus på, at skabe tryk og tilknytning til institutionen og pædagogerne inden barnets start.

BUPL foreslår, at muligheden for at fremrykke sprogvurdering, sprogstimulering og obligatorisk 30-timers dagtilbud til toårsalderen udgår af lovforslaget. I stedet stilles nyt forslag om, at kommunerne forpligtes på at sikre tidlige vurderinger af børns behov for en daginstitutionsplads via samspil mellem sundhedspleje og vuggestuer.

Obligatorisk 30-timers dagtilbud til toårige bør ikke kunne gives som dagplejeplads

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at sprogvurderinger og sprogstimulering indgår i grundlaget for det daglige pædagogiske arbejde med børnenes sproglige udvikling. Det fremgår også, at sprogstimuleringen skal varetages af personer, der har en pædagoguddannelse. Samtidig stiller det krav til det pædagogiske personale at skulle håndtere og sikre et positivt samarbejde med forældre, som ikke selv har ønsket tilbuddet.

Ovenstående forudsætter, at barnet er i et dagtilbud med uddannede pædagoger. Det er derfor ikke hensigtsmæssigt at lovforslaget, i sin nuværende form, åbner op for at toårige kan få et obligatorisk 30-timers dagtilbud i form af en dagplejeplads, da dagplejere for de flestes vedkommende er ufaglærte.

BUPL foreslår, at såfremt man fastholder forslaget om en udvidelse af reglerne til også at omfatte toårige, så bør der stilles krav om, at et obligatorisk 30-timers dagtilbud alene kan gives i form af en daginstitutionsplads.

Målgruppen rummer ikke dansksprogede børn med samme behov

I bemærkningerne i lovforslaget henvises der til forskningsresultater, som indikerer, at *'børn af mødre med korterevarende uddannelse, børn af enlige mødre og børn af mødre med ikke-vestlig baggrund gennemsnitligt har svagere socioemotionelle, sproglige og tidlige matematiske kompetencer end børn af mødre med længerevarende uddannelser...'*

Denne forskning bruges som argumentation til at sikre, at de tosprogede børn med sproglige udfordringer får del i et pædagogisk tilbud. Men lovforslaget drager ikke samme konsekvens i forhold til de dansksprogede børn, som sprogvurderes til at have særlige (sproglige) udfordringer, og som ikke er i et dagtilbud. Forskningen viser, at disse børn i lige så høj grad har gavn af et dagtilbud, blandt andet fordi den sproglige udvikling fremmes i et læringsmiljø, som det er vanskeligt for udsatte forældre at skabe hjemme.

BUPL foreslår, at dansksprogede og tosprogede ligestilles i lovgivningen.

Konsekvenser for barnet hvis det ikke kan beholde en plads i samme dagtilbud efter ophør af et obligatorisk 30-timers dagtilbud.

Af lovforslaget fremgår, at et 30-timers obligatorisk dagtilbud skal opretholdes indtil barnet behersker dansk på niveau med jævnaldrende børn med dansk baggrund. BUPL forudser negative konsekvenser for barnets trivsel og udvikling, hvis det ikke længere kan være i det pågældende dagtilbud som følge af, at det har opnået et tilstrækkeligt sprog og dagtilbuddet derfor frafalder. Derfor bør der være mulighed for, at barnet kan forblive i dagtilbuddet, selv om det har opnået tilstrækkeligt sprog. Ellers fungerer forslaget stik mod hensigten, hvis barnet skal flyttes fra sit dagtilbud, når det har opnået et sprogligt niveau lig jævnaldrende børn med dansk baggrund.

BUPL foreslår, at muligheden for at kunne bevare en plads i det samme dagtilbud når et obligatorisk 30-timers dagtilbud frafalder, indskrives i loven.

Toårige børns retsstilling kommer til at afhænge af kommunale beslutninger

Det er problematisk, at toårige børn retsmæssigt bliver stillet forskelligt som følge af, at kommunerne selv kan vælge om de vil rykke tidspunktet for sprogvurdering mv. til toårsalderen. Det betyder reelt, at toårige børn ikke har krav på det samme tilbud afhængigt af, i hvilken kommune de er bosiddende.

BUPL foreslår, at toårige børn retsmæssigt ligestilles i lovgivningen.

Afslutningsvist skal bemærkes, at BUPL bakker op om de skærpede krav til privat pasning og tilskud til pasning af eget barn. Generelt mener BUPL, at privat pasning burde være omfattet af Dagtilbudslovens afsnit to om dagtilbud til børn indtil skolestart, mhp. at sikre alle børn et kvalificeret pædagogisk tilbud uanset pasningsform.

Venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lasse Bjerg Jørgensen'.

Lasse Bjerg Jørgensen
Forretningsudvalgsmedlem BUPL

Til:
Ministeriet for børn, undervisning og ligestilling
Afdelingen for undervisning og dagtilbud

Dato: 28.10.2016

Høringssvar vedrørende: Udkast til forslag til lov om ændring af Dagtilbudsloven (Udvidet obligatorisk dagtilbud og krav om dansk og fokus på demokrati ved privat pasning).

BKF takker for invitationen til at afgive høringssvar på udkastet til ændring af Dagtilbudsloven.

BKF bakker generelt op om lovforslagets temaer, der generelt har til formål at fremme børnenes udvikling, trivsel og læring uanset deres sociale baggrund og opvækstvilkår.

BKF anser læringsmiljøerne i dagtilbuddene som en væsentlig grundpille i det danske velfærdssamfund. Derfor støtter BKF, som udgangspunkt, lovforslagets fokus på rammer og muligheder for alle børns sproglige udvikling samt øgede krav til indholdet på sprog og demokrati i privat pasning.

En udvidelse af det obligatoriske dagtilbud, til børn med behov for sprogstimulerende læringsmiljø, opbygges i lovforslaget, som to spor:

- Spor 1, der giver kommunerne mulighed for at sprogvurdere alle børn, der ikke har ophold i dagtilbud, fra 2 års alderen (beskrevet som børn i alderen fra 22 mdr.)

Lovforslaget lægger op til, at det er den enkelte kommune der afgør, hvorvidt børnene sprogvurderes når de er 2 eller 3 år. BKF er enig i, at kommunerne får indflydelse på den aldersmæssige tilrettelæggelse af sprogvurderingerne, og således kan tilpasse det til den organisering og de lokale forhold, der er i kommunerne.

I begrundelsen for ændrede rammer for sprogvurderingen af hjemmebørn beskrives den sproglige udvikling som afgørende for barnets muligheder for at indgå i sociale fællesskaber og senere opnå en god skolegang.

BKF deler denne opfattelse, og vi vil derfor opfordre til, at sprogvurderingerne gøres obligatoriske for alle børn, uafhængig af om de har ophold i dagtilbud eller ej. En obligatorisk sprogvurdering vil medvirke til, at alle børn med øgede behov for sprogstimulering identificeres, uanset hvilken type dagtilbud, de er optaget i. (Kommunalt,

privat, pasningsordninger eller tilskud til pasning af eget barn)

- Spor 2 peger på, at et obligatorisk dagtilbud til målgruppen fremover bliver uafhængigt af forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet.

BKF er enig i ændringen af målgruppen. Det giver lige muligheder for alle børn uafhængigt af forældrenes arbejdsmarkedstilknytning, og samtidig er det lettere at administrere for kommunerne, når målgruppen skal identificeres og dermed reducerer antallet af børn, der ikke bliver sprogvurderet på grund af utydelig målgruppeidentifikation.

Læringsmiljøer i private pasningsordninger

BKF bakker op om lovforslagets øgede kvalitative krav til indholdet og rammerne for læringsmiljøerne ved privat pasning.

BKF har flere gange fremhævet vigtigheden af, at der stilles krav til kvaliteten i læringsmiljøerne og det pædagogiske indhold i private pasningsordninger (herunder til ordningen om tilskud til pasning af egne børn).

I lovforslaget fremgår det, at der fremadrettet stilles krav til dansk som hovedsprog i pasningsordningen, at der etableres pædagogiske læringsmiljøer, der fremmer demokrati og kulturforståelsen for børnene.

BKF's holdninger er, dagtilbuddet skal være en arena for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Alle børn skal opleve at indgå i sociale fællesskaber og blive udfordret personligt, kognitivt, sprogligt, motorisk og kulturelt i anderledes omgivelser end de hjemlige. Det er afgørende, at børn vokser op som demokratiske, nysgerrige, udforskende og legende børn med mod på livet.

BKF opfordrer til, at de indholdsmæssige krav til alle typer private pasningsordninger sidestilles med kravene til alle øvrige – herunder kommunale – dagtilbud og pasningsordninger. Lovforslaget er et vigtigt skridt og kan med fordel udvides.

Forældrenes dansksproglige kompetencer

En konkret udmøntning af lovforslagets afsnit om forældrenes dansksproglige kompetencer, i relation til ansøgning om tilskud til pasning af egne børn, vil øge den administrative opgavemængde i kommunerne.

BKF anbefaler, at kravet til dokumentationen præciseres yderligere end det foreliggende materiale og dermed kan indarbejdes i kravspecifikationerne i kommunerne.

Ligeledes undrer BKF sig over, at lovforslaget ikke omhandler forældre, der er EU-borgere, udstationeret eller ønsker at barnet vokser op i fx et engelsk sprog hjem. Erfaringsmæssigt har den målgruppe også behov for at kunne indgå i sociale børnefællesskaber, hvilket bl.a.

betinges af udviklingsmulighederne for dansksproglige kompetencer. Et forhold lovforslaget angiver, som argumentation for tiltagene under forslaget første afsnit.

Med venlig hilsen

René G. Nielsen, formand for Børne- og Kulturchefforeningen

Kristian Larsen

Emne: VS: Høringssvar til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven (Udvidet obligatorisk dagtilbud og krav om dansk og fokus på demokrati ved privat pasning)

Fra: Kirsten Kvist [<mailto:kiak@ftf.dk>]

Sendt: 28. oktober 2016 09:04

Til: Thomas Rasmussen; Charlotte Meiborn

Emne: Høringssvar til forslag til Lov om ændring af dagtilbudsloven (Udvidet obligatorisk dagtilbud og krav om dansk og fokus på demokrati ved privat pasning)

FTF anerkender formålet med - og intentioner om at opnå tidlig og bedre sprogstimulering for tosprogede små børn, der er uden for dagtilbud.

FTF er mener imidlertid, at 30 timers tilbud til 2 årige, bør varetages af fagprofessionelle i daginstitutioner, - og ikke som det foreslås, at tilbuddet også kan gives i dagpleje.

Desuden vil FTF understrege, at forældre til disse børn oftest er blandt de socialøkonomisk dårligst stillede, hvorfor FTF ikke støtter de nugældende regler om standsning af børne- og ungeydelsen, hvis forældrene ikke ønsker at tage imod et obligatorisk 30 timers tilbud. Barnets sprog udvikles ikke ved at forældrene og børnene bliver mere fattige end de er i forvejen. Derfor bør denne sanktionsmulighed fjernes fra lovforslaget. FTF er af den opfattelse, at dialog og tillidsskabende samarbejde med forældrene, vil give de bedste muligheder for at realisere formålet med lovforslaget.

Venlig hilsen

Kirsten Kvist

Sekretær

Tlf: +45 33 36 88 22 - Mobil: +45 28 55 22 50 - E-mail: kiak@ftf.dk

FTF - Hovedorganisation for 450.000 offentligt og privat ansatte

Niels Hemmingsens Gade 12 - 1153 København K.

Tlf: +45 33 36 88 00 - CVR: 62557419 - E-mail: ftf@ftf.dk - www.ftf.dk

---

Denne mail er blevet scannet af <http://www.comendo.com> og indeholder ikke virus!

Børnerådet

Afdelingen for Undervisning og Dagtilbud
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

27.10.2016
J.nr. 3.1.6/aei

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven (Udvidet obligatorisk dagtilbud og krav om dansk og fokus på demokrati ved privat pasning)

Generelle bemærkninger

Lovforslagets formål - at modvirke parallelsamfund og negativ social kontrol gennem lige muligheder til alle børn ift. at begå sig fagligt og socialt i det danske samfund – er isoleret betragtet et godt formål.

Børnerådet er dog skeptisk over for, om de tre konkrete forslag samlet udgør de mest relevante og proportionelle midler til at sikre alle børn i Danmark tilstrækkelige sprogkundskaber og viden om demokratiske værdier. Særligt i lyset af nye tal fra Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet, der viser, at langt hovedparten af efterkommere i alderen 1-4 år går i vuggestue, børnehave, SFO/fritidshjem eller andre dagtilbud¹, kan man undre sig over lovforslagets fokus.

Børnerådet finder det endvidere problematisk, at tosprogede børn i denne sammenhæng ikke opfattes som børn med to sprog, men alene som børn med manglende dansk. Deres modersmål betragtes ikke som en resurse, og det anerkendes intet sted, at netop barnets beherskelse af modersmålet er en forudsætning for, at det kan tilegne sig dansk². I dag er det kun børn af EU/EØS-borgere, der har ret til modersmålsundervisning efter Folkeskoleloven, hvilket Børnerådet tidligere har kritiseret for at være i strid med Børnekonventionen og udtryk for diskrimination³.

I forlængelse heraf er Børnerådet ligeledes skeptisk overfor det ensidige fokus på sprog. Det er meget vigtigt at tænke sprogscreening og sprogstimulering sammen med barnets socialkognitive udvikling. Hvis barnet primært lærer formelt at håndtere et sprog, men ikke samtidig øver sig på at bruge sproget i samspil med andre, vil barnet ikke kunne indgå på lige fod med andre børn i skolen.

¹ <http://uibm.dk/nyheder/nyhedsbrevet-integration-i-tal/integration-i-tal-nr-3-september-2016/efterkommere-i-dagtilbud>

² <https://www.information.dk/2007/07/modersmaalet-noeglen-indlaering>

³ <http://www.boerneraadet.dk/media/10799/NGO-Rapport-til-FNs-BK-2009.pdf> / Side 22

Børnerådet

Udvidet obligatorisk sprogstimuleringstilbud i form af plads i et dagtilbud til tosprogede børn
Det er glædeligt, at det nuværende beskæftigelseskriterium ophæves, således at det ikke er forældrenes beskæftigelsessituation, der afgør, hvorvidt børn uden for dagtilbud skal modtage et sprogstimuleringstilbud, men derimod barnets trivsel og udvikling samt eventuelle sociale indikatorer i familien, der er i fokus.

Tidlig indsats – også ift. sprogfærdigheder – er altid positivt. Dog er det vigtigt at understrege, at hvis kommunerne får mulighed for at fremrykke sprogvurdering og sprogstimulering af børn fra den nuværende lovpligtige 3-årsalder til 2-årsalderen, er det helt centralt, at værktøjerne og fagfolkernes kompetencer ligeledes tilpasses. Kvaliteten af sprogstimuleringstilbuddene er i dag langt fra ensartet, så hvis man vil sikre effekten af yderligere 15 timers sprogtilbud, skal kvaliteten ligeledes sikres og ensartes. Fx bør der være fokus på, at der i det obligatoriske 30 timers tilbud er sprog- og kommunikationsstærke voksne omkring børnene.

Der sker meget i den sproglige udvikling fra to til tre år, og derfor bekymrer det Børnerådet, at man med forslaget risikerer, at nogle børn kun bliver sprogvurderet som 2-årige og ikke igen som 3-årige, da kommunen ikke er forpligtet til at sprogvurdere på ny. Forslaget lægger desuden op til, at det udelukkende er barnets sprogkompetencer, som afgør, hvorvidt barnet skal eller ikke skal modtage et 30 timers sprogstimuleringstilbud. Der bør i forslaget tages højde for, at der kan være andre vigtige forhold, som betyder, at en 2-årig har brug for kortere dage i institution, end det 30 timers tilbud lægger op til.

Med lovændringen nr. 665 af 8. juni har kommunerne i en midlertidig periode og med udgangspunkt i en konkret vurdering af det enkelte barns behov for sprogstimulering fået mulighed for selv at tilrettelægge rammerne for sprogstimuleringsindsatsen for børn af flygtninge. Med dette forslag, får kommunerne også mulighed for at fremrykke sprogstimuleringen til 2-årsalderen for disse børn. Her må Børnerådet appellere til kommunernes pligt til – i deres vurdering – at fokusere på barnets tarv, hvilket handler om andet og mere end behovet for sprogstimulering. Hvis barnet fx netop er kommet til Danmark med en eller begge forældre, bør det have mulighed for at falde til sammen med sin familie, inden det eventuelt bliver henvist til et obligatorisk 30 timers sprogstimuleringstilbud uden for hjemmet.

Krav om dansk som hovedsprog samt fokus på medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati ved tilskud til privat pasning

Forslaget om at stille krav om, at dansk skal være hovedsprog i private pasningsordninger vil støtte op om indsatsen for at sikre, at børn ved skolestart er klædt på til at indgå fagligt som socialt. Igen må opmærksomheden dog henledes på den totalt fraværende anerkendelse af betydningen af børnenes modersmål ift. at kunne tilegne sig dansk.

Kravet om, at pasningen skal tilrettelægges på en måde, så børnene sikres medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati, lyder i Børnerådets ører noget ude af proportioner. Det er absolut vigtige værdier at arbejde med, når børn når børnehvealderen og opefter, men

Børnerådet

kravet vil fx også betyde, at en dagplejemor med ganske små børn, skal dokumentere, at hun arbejder med demokrati mv.

Krav om dansk sprog ved tilskud til pasning af egne børn

Forslaget om, at tilskud til pasning af egne børn, betinges af, at den forælder, som ansøger om tilskuddet, skal kunne dokumentere, at han/hun kan tale dansk på et tilstrækkeligt niveau, mener Børnerådet ligger i naturlig forlængelse af kravet om dansk som hovedsprog i private pasningsordninger.

Igen må Børnerådet dog problematisere den forskelsbehandling forslaget understøtter, når kravet om tilstrækkelige danskundskaber udelukkende stilles til én gruppe tilflyttere. Mens en anden gruppe tilflyttere – EU/EØS-borgere – ikke skal leve op til nogen sproglige krav.

Med venlig hilsen

Per Larsen
Formand for Børnerådet

Annette Juul Lund
Sekretariatschef

26. oktober 2016

RADA

DI-2016-10749

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

Att.: Thomas.Rasmussen@uvm.dk og
Charlotte.Meibom@uvm.dk

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Hørings svar på udkast til ændring af dagtilbudsloven

Dansk Industri takker for at blive hørt om de foreslåede ændringer af dagtilbudsloven.

Dansk Industri støtter intentionen om at sikre, at tosprogede børn, der forventes at skulle have varigt ophold i Danmark og har udfordringer med det danske sprog, så tidligt som muligt skal have sprogstimulering.

DI er dog også optaget af, at ændringen kan forringe vilkårene for den gruppe af udlændinge i Danmark, som tager ophold i en kortere periode som specialister. Af loven må forstås, at også disse personer er omfattet og vil kunne pålægges, at deres børn, såfremt de ikke allerede går i et dagtilbud, skal have sprogstimulering 30 timer ugentligt.

DI mener, at det skal sikres, at kravene om sprogstimulering ikke besværliggør det for virksomhederne at få udenlandske specialister til Danmark.

I august gennemførte ministeriet en høring om muligheden for at etablere virksomhedsinstitutioner og internationale dagtilbud. DI kan konstatere, at hverken DI, DA eller nogen anden arbejdsgiverorganisation var på høringslisten ved denne høring. Det finder DI beklageligt.

De ændringer af dagtilbudsloven, som var til høring i august, er nu fremsat i Folketinget. Disse ændringer skaber klarere rammer for etablering af virksomhedsinstitutioner og internationale dagtilbud. Ændringerne sikrer dog ikke, at disse tilbud vil være tilgængelige for alle internationale specialister.

Det betyder, at internationale specialister, som på grund af manglende tilbud vælger at have en hjemmegående partner til at passe børnene, kan blive pålagt at sende deres børn i et dagtilbud for at sikre 30 timers sprogstimulering. Dertil vil en hjemmegående partner, forventeligt ikke kunne opfylde kravene til danskundskaber, som med ændringerne bliver en betingelse for at få tilskud til pasning af egne børn.

DI mener, at forslaget bør justeres, således at internationale specialister, hvis ophold er tidsbegrænset, kan undtages for kravet om 30 timers sprogstimulering og at det fortsat er muligt for denne gruppe at få tilskud til at en hjemmegående partner passer egne børn.

Med venlig hilsen

Charlotte Rønhof
Underdirektør

Rasmus Dahl
Konsulent

Ministeriet for børn, undervisning og ligestilling
Att. Thomas Rasmussen
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Høringssvar - udvidet obligatorisk dagtilbud og krav om dansk og fokus på demokrati ved privat pasning

KL har d. 7. oktober modtaget udkast til ændring af dagtilbudsloven, med høringsfrist d. 28. oktober. KL fremsender hermed høringssvar.

Obligatorisk sprogstimuleringsstilbud for tosprogede børn

KL er overordnet positiv over for udvidelsen af sprogstimuleringen. KL hæfter sig ved den store betydning, som en tidlig stimulering af sprog og de sproglige kompetencer har for børns læring, udvikling og muligheder senere i livet.

KL finder forslaget relevant ift. målet om, at det i sidste ende vil gavne børnenes læring og udvikling.

KL bemærker dog, at et gensidigt og konstruktivt forældresamarbejde, som er baseret på gensidig tillid, er helt centralt for børnenes trivsel og udvikling. Derfor finder KL, at det kan blive en lokal samarbejds-mæssig udfordring, at forældre kan blive pålagt at sende deres barn i dagtilbud. KL vil følge udviklingen nøje.

Lovforslaget rummer endvidere tiltag, som giver kommunerne mulighed for at fremrykke sprogvurderingen til 2-årsalderen frem for ved 3-årsalderen. KL støtter, at kommunerne får mulighed for at fremrykke sprogvurdering, da en tidligere indsats for at stimulere børns sprog giver et større udbytte for børnene end en tilsvarende indsats senere i barnets liv.

Fokus på medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati

KL er enige i, at der i privat pasning med tilskud skal sikres medbestemmelse, medansvar og en spirende forståelse for demokrati, så alle børn kan lære at indgå i fællesskaber.

KL er derudover enig i krav om dansk som hovedsprog i private pasningsordninger.

Krav om danskundskaber

KL er enig i, at den tidlige sprogstimulering er helt afgørende for børns tidlige læring og sprogudvikling. Derfor støtter KL også kravet om tilstrækkelige danskundskaber ved tilskud til pasning af egne børn.

KL's Børne- og Kulturudvalg har ikke haft mulighed for at behandle høringssvaret. KL vil eventuelt fremsende et supplement til høringssvaret herefter.

KL vil forholde sig til de økonomiske konsekvenser af lovforslaget i et særskilt økonomisk høringssvar.

Med venlig hilsen

Dorthe Møller.

Dorthe Møller
konstitueret kontorchef
KL's kontor for Børn og Folkeskole

Emne: VS: Høringsvar over udkast

Fra: Birgit Stechmann [<mailto:bist001@FOA.DK>]
Sendt: 25. oktober 2016 12:46
Til: Thomas Rasmussen; Charlotte Meibom
Cc: May-Ann Riis Pedersen; Marina Hansen; Stinus Fly
Emne: Høringsvar over udkast

Høringsvar over udkast til forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven (udvidet obligatorisk dagtilbud og krav om dansk og fokus på demokrati ved privat pasning)

FOAs bemærkninger til lovforslagets tre dele er:

Ad. 1.

I FOA anerkender vi behovet for, at flere børn tidligst muligt hører og lærer det danske sprog, ligesom vi finder det væsentligt, at børn tidligst muligt møder dansk kultur og pædagogik. Vi mener imidlertid ikke, at forældre under nogle omstændigheder skal tvinges til at indskrive deres børn i dagtilbud med trussel om, at børneydelsen ellers standses. Derimod skal forældre til flersprogede børn oplyses om, hvad deres børn vinder ved at blive indskrevet i dagtilbud – både socialt og sprogligt. At have en fælles referenceramme til kultur, som fx at have fået læst de samme bøger til småbørn er også væsentligt for børnenes videre udvikling og socialisering. Der bør altså sættes ind med oplysning i stedet for tvang.

Ad. 2.

I FOA er vi positive overfor forslaget om, at der stilles krav om, at dansk skal være hovedsprog i private pasningsordninger ligesom pasningen skal tilrettelægges på en måde, så børnene sikres medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati. Daglejerpædagoger, der fører tilsyn med ordningerne problematiserer desuden, at deres tilsyn i nogle tilfælde foregår ved hjælp af tolk, hvorved de mister sikkerheden for, at deres budskaber leveres som de ønsker.

Ad.3.

At tilskud til pasning af egne børn i forslaget betinges af, at den forælder som ansøger om tilskuddet, skal dokumentere, at han/hun kan tale dansk på et tilstrækkeligt niveau vil i FOAs øjne bidrage til at skabe det parallelsamfund, vi ønsker at gøre op med. Vi støtter derfor ikke forslaget.

Med venlig hilsen

Birgit Stechmann
Chefkonsulent

FOA FAGLIG

Stauings Plads 1-3, DK 1790 København V

Direkte: +45 46 97 25 06 - Mobil: +45 24 94 59 69

Mail: bist001@foa.dk

www.foa.dk